Пам'ятайте про Україну!

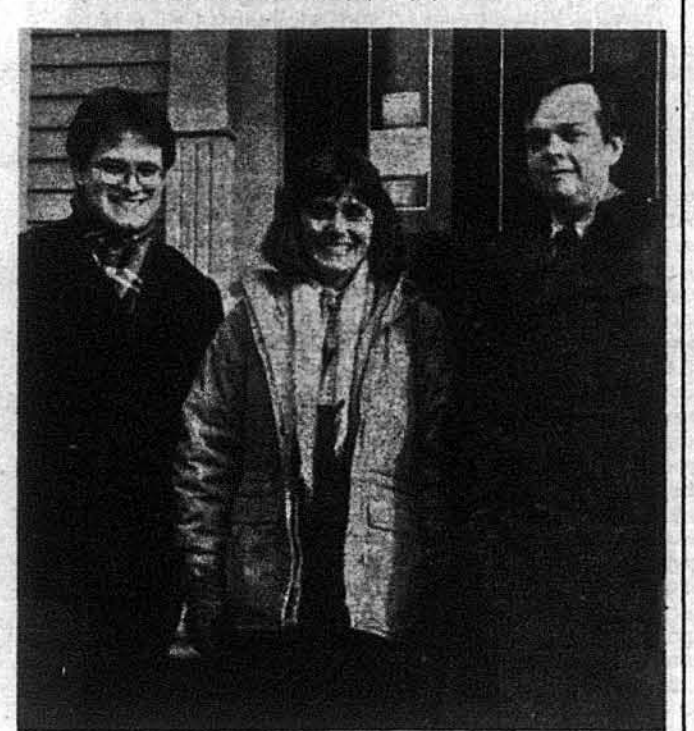
СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 32. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ЛЮТОГО 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 19, 1986 No. 32. VOL. XCIII.

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД ДРУКУЄТЬСЯ

Упорядники каталогу (зліва): Л. Герець, О. Процик і д-р Дж. Мейс.

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — „Голод в Совєтській Україні у 1932-33 роках" — це заголовок чергового видання в гарвардській серії публікацій про Великий голод. Цей люксусовий пропам'ятний альбом є каталогом великої виставки, яка відбулась у Вайденер бібліотеці Гарвардського університету, від грудня 1983 до лютого 1984 року з нагоди 50-ліття Великого голоду.

Виставку та каталог підготовили співробітники УНІГУ: Оксана Процик, бібліотекар української збірки Гарвардського університету; Леонід Герець, докторант на історичному факультеті Гарвардського університету та Джеймс Мейс, відомий дослідник та голова Гарвардського проєкту про голод, а тепер керівник конгресової Комісії вивчення Українського голоду.

Каталог виставки про Великий голод описує понад 250 виставлених експонатів, головно книжки, і містить в собі 120 рідкісних ілюстрацій, в тому числі 30 фотографій із самого часу Голоду. Також подано стислий багатоілюстрований нарис історії Визвольних Змагань та України 1920-их — 30-их років, щоб з історичної перспективи представити причини які довели до української національної трагедії.

Зміст каталогу такий: 1) Українська революція 1917-21; 2) УССР та політика українізації; 3) Українське культурне відродження 1920-их років; 4) Сталінське захоплення влади; чистки, колективізація та індустріалізація; 5) Український голод 1932-33; 6) Великий голод у західній пресі; 7) Великий голод у спогадах і свідченнях сучасників; 8) Великий голод у художній літературі; 9) Наукові досліди про голод і про його історичний контекст; 10) Відзначення 50-ліття Великого голоду, 11) Бібліографія.

Пропам'ятна книга про Великий голод, спроєктована професійними гарвардськими графіками, друкується в гарвардській університетській друкарні і вийде під престижевою фірмою Гарвардської університетської бібліотеки. Книга появляється завдяки щедрій фінансовій підтримці Фонду Катедр Українознавства Гарвардського університету разом з пожертвами 75 жертводавців, імена яких будуть вичислені у вступі. Інформації про замовлення будуть подані вчасно до появи пропам'ятної книги, що заплановано на березень-квітень 1986 року.

ДОМОВЛАСНИКИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У неділю, 23-го лютого, ц.р. о год. 3-ій по полудні, тут в приміщенні „Самопоміч", при 98 Друга авеню відбудуться загальні збори Товариства Домовласників в Ню Йорку Запрошується також прихильників. Після зборів відбудеться традиційна перекуска.

У Ванкувері помер Ю. Диба

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як повідомляє тижневик „Новий Шлях" ще 2-го січня 1986 року помер у Ванкувері несподівано на удар серця Юрій Диба, український філянтроп, що жертував 100,000 дол. на побудову пам'ятника жертвам большевицького і нацистського терорів в Україні.

Як відомо, цей пам'ятник був побудований в Єрусалимі і був відкритий 13-го травня 1985 року. На цьому святі був присутній Ю. Диба. Пам'ятник знищено 26-го вересня 1985 року і винуватці досі не були потягнені до відповідальности.

Сл.п. Ю. Диба, народився на Буковини 1914 року був членом Першої Дивізії та брав участь в боях під Бродами. Переїхавши до Канади в 1948 році, поселився у Ванкувері і займався будівництвом. Активний член українських організацій, зокрема Української Стілецької Громади, він був відомий із своєї жертвенности та призначив увесь свій маєток на різні національні іституції, даючи цим свідоцтво свого глибокого патріотизму. Крім великої жертви на пам'ятник у Єрусалимі, сл.п. Ю.

Св.п. Ю. Диба.

Диба призначив свій маєток на Шевченівську Фундацію у Вінніпеґу, на НТШ у Сарселі, на Канадський Інститут Українських Студій в Едмонтоні, УВАН у Вінніпеґу, на Відділ української мови Славістичного департаменту при університеті Брітанської Колюмбії у Ванкувері, музей Союзу Українок Канади і на українських інвалідів.

Похорони відбулися у четвер 9-го січня 1986 року, з української православної церкви у Ванкувері при численній участі приятелів і друзів по зброї Покійного.

Ходять чутки про нагінку на М. Стельмаха

Гамилтон, Онт. (х.о.) — В Україні ходять чутки, непідтверджені з офіційних джерел, що відомого письменника Михайла Стельмаха викинули зі Спілки Письменників України.

Літом 1985 року на зборах спілки цей довголітній її член і заслужений ветеран війни, член партії, в своєму творі виявив несправедливе відношення „пануючої мови" до мови української, а в дискусії твердо обстоював своє становище. Це не подобалося

місцевим, присутнім на залі, районним представникам партії і він назабаром мав стати „безробітним".

Перевидано книжку „Українці Мериленду"

Балтимор. (П. Фенчак). — Заходом Української Едукаційної Асоціяції Мериленду появилося тут тими днями друге видання великої 519-сторінкової книжки в англійській мові п.н. „Українці Мериленду". Перше її видання було вийшло в 1977 році і воно у значній мірі було тоді уфундоване Мерилендською комісією для відзначення 200-річчя ЗСА.

Книжка „Українці Мериленду" здобула собі широке признання так в американських, як і українських колах. Професор Гарвардського університету Оскар Гандлін писав до Української Едукаційної Асоціяції Мериленду: „Я прочитив книжку ,Українці Мериленду' з великим зацікавленням. Вона є дійсно дуже допоміжним доповненням до нашого знання про цю важну групу". А покійний Патріярх і Кардинал Йосип Сліпий написав: „Я хвалю Вас, що Ви утривалили стільки української спадщини у цім документальнім творі. Коби лише інші пішли за Вашим прикладом".

Книжка „Українці Мериленду" має 14 розділів, 13 з яких є з багатим джерельним матеріялом; 263 знімок, мап, статистик і листів і 10 сторін бібліографії доповнюють зміст книжки. Багато американських вчених ставлять цю книжку на рівні з книжкою Василя Галича „Українці в ЗСА", яка була вийшла в англійській мові в 1937 році. Хоча, як заголовок каже, ця книжка є про українців Мериленду, читач знайде в ній багато матеріялу про Україну і українців взагалі.

Книжку „Українці Мериленду" можна набути по старій ціні за 8.95 дол. до 31-го березня 1986 року. Після тої дати її ціна буде 10.95 дол. Писати до: Stephen Basarab, secretary, Ukrainian Education association of Maryland, Inc., 2958 Wyman Parkway, Baltimore, MI. 21211.

ДОПОВІДЬ ПРО УКЦЕРКВУ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство запрошує громадянство та своїх членів на ширші сходини присвячені Патріярхові Йосифові з доповіддю на тему „Ситуація Помісної УКЦеркви сьогодні і роля мирян", яку виголосить Микола Галів. Сходини відбудуться в неділю, 23-го лютого ц.р., о год. 2-ій по полудні тут в домі НТШ, при 63 4-та аве., між 9-ою і 10-ою вулицями.

Перед початком доповіді буде солодке і кава.

Лі Аякокку атакують в ЗСА і в СССР

Вашінгтон. — Засоби масової інформації повідомили, що секретар Департаменту внутрішніх справ Доналд П. Годел звільнив директора автомобільної компанії Крайслер, який здобув собі славу виведенням корпорації на „чисті води" під час існуючої економічної кризи в ЗСА Лі А. Аякокку з федеральної дорадчої комісії, яка не тільки займається реставраційними роботами віднови Статуї Свободи, але думає також над майбутністю острова Елліс, який свого часу служив переходовим місцем для емігрантів до ЗСА з багатьох країн.

Очевидно, Л. Аякокка і його прихильники, яких він здобув собі тяжкою наполегливою працею на протязі років, виступили перед кореспондентами масової інформації з вияснениям і закидами, що потягнення було політично мотивоване Вияснюючи мотивізацію кореспонденти пригадали американцям, що свого часу певні кола в ЗСА висували Аякокку як одного з можливих кандидатів на президента в 1988 році.

Секретар Департаменту внутрішніх справ категорично заперечив політичні мотиви звільнення Аякокки і заявив, що голова комітету віднови Статуї Свободи не може диктувати чи накидати Урядові думок про долю самого острова і його забудувань. Найбільше турбують Аякокку і його прихильників слова Годела, що ця справа не підлягає публічній дискусії, її треба вважати замкненою для американської спільноти.

Політичні спостерігачі і коментатори кажуть, що дискусія на тему звільнення Аякокки з дорадчої комісії буде продовжуватися, хоче цього чи ні Д.Годел.

Також совєтська преса, несподівано для всіх почала атакувати Л. Аякокку. Покищо не відомо чи це є припадковим збіром обставин, чи задумана і реалізована заздалегідь атака на людину, яка в майбутньому могла б відіграти у політиці і економіці преважливу ролю для скріплення Америки

Київська газета „Молодь України" у числі з 4-го лютого ц.р., під заголовком „ „Лі Аякокка — кумир Америки" дає до своєї знеславлюючої статті такий короткий вступ: „Америка звикла до 'зірок'. Щодня на екранах телевізорів і на перших сторінках журналів і газет з'являються нові ідоли й кумири — цей процес нескінчений, він давно став буденністю американського життя. Мабуть вперше в такій ролі 'зірки' виступає бізнесмен та ще далеко не першої молодості, йому понад 60 років".

Газета переповідає цілу історію труднощів корпорації Крайслера, великі капіталовкладення федерального Уряду президента Ролалда Реґена для рятування компанії і каже, що „багатьом подобається політична 'гнучкість' Л. Аякокки, хоч він з натури грубий та жорстокий з колегами й найманим персоналом. Головна мета його життя — гроші, заради яких ладен на все". Газета кінчає таким реченням: „Що ж, кожній країні потрібні герої. У ЗСА в цій ролі сьогодні виступають безпринципні ділки".

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ і З'єднанні Стейти формально погодилися на відновлення в квітні цього року полетів пасажирських літаків до ЗСА і СССР. Заступник державного секретаря ЗСА Джан Вайтгед (Джордж Шулц перебуває на вакаціях) і совєтський амбасадор Анатолій Добринін обмінялися підписаними в Москві і Вашінґтоні документами. Церемонія обміну відбулася в приміщенні Державного департеманту у Вашінґтоні. На запитання кореспондентів чи СССР задоволений підписаною умовою, Добринін відповів, що так і, підсміхаючись, заявив: „Ми запросимо вас на перший інавгураційний полет до Москви".

СПЕЦІЯЛЬНИЙ АМБАСАДОР Филлип Габіб полетів на прохання президента Роналда Реґена до Філіппін. Там він має намір зустрінутись з діючим президентом Фердінандом Маркосом і кандидатом опозиції Коразон Акіно. Вміжчасі ліберальні сенатори і конґресмени обидвох партій критикують Адміністрацію за її поведінку і заяву Президента та рекомендують стримати всяку допомогу для Філіппін, якщо Ф. Маркос буде обраний президентом з допомогою підфальшовування виборчих бальотів. Політичні спостерігачі і коментатори звертають увагу критикам, що на території Філіппін знаходяться дві військові бази і певне число військового і цивільного персоналу. Поспішні потягнення Уряду можуть поставити під загрозу і самі бази, і людей там зайнятих.

АНАТОЛІЙ ЩАРАНСЬКИЙ, звільнений із совєтського ув'язнення жидівський активіст, виступив перший раз на пресовій конференції в Єрусалимі і відповідав на протязі 90 хвилин на запитання кореспондентів. Найбільш цікавою була його розповідь про застосування органами КҐБ фізичного і психологічного тиску на в'язнів. В окремому випадку вони використовують національні різниці між в'язнями, наставляють одних проти других. Наприклад, у його випидку старшина КҐБ радив доносити на „українських буржуазних націоналістів", бо вони, мовляв, антисеміти і не люблять жидів; українцям натомість говорили, що сіоністи ніколи не любили і все поборювали українців, тому їм немає чого замовчувати злодіяння жидів. Кореспонденти були здивовані поінформованістю Щаранського і його розсудливим підходом до багатьох політичних справ.

ФРАНЦІЯ НЕ ХОЧЕ ДАТИ азилю для гаїтського диктатора Жана-Кьода Дуваліє і погодитися на його стале перебування в тій країні. Французькі урядові чинники пробували знайти для нього країну, але всі спроби кінчалися неуспішно. Тепер міністерство закордонних справ пробуватиме ще говорити з Державним департаментом ЗСА в тій справі і заохочувати Америку, щоб вона дала притулок для Дуваліє. Опинившись у ситуації можливої вилачі його Ліберії, або ЗСА, Дуваліє розпочав леґальні заходи, щоб не допустити до цього. Він навіть написав листа до президента Франції Франсуа Міттерана і опублікував окреме звернення до уряду у своїй справі.

ЮГОСЛАВСЬКІ УРЯДОВІ речники заявили, що вони поставлять під суд виданого їм американським Департаментом справедливости хорвата Андрія Артуковіча, не зважаючи на те, що йому минуло вже 86 років. Артуковіч, згідно з інформаціями згаданого департаменту і Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), був від 1941-45 міністром внутрішніх справ і справедливости в уряді Хорватії і в цьому характері співпрацював з нацистами, які, як відомо, займалися масовим винищуванням цивільного населення — хорватів, жидів, альбанців, циганів та інших. Він може бути засуджений на смертну кару, але, як заявили деякі західні кореспонденти, в такому віці і при наявності різних хворіб смертна кара для Артуковіча може бути тільки звільненням від страждань.

Ф. ГАБІБ ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ В МАНІЛІ

Маніля, Філіппіни. — Спеціяльний висланник президента Роналда Реґена амбасадор для окремих доручень Филип Габіб зустрівся в Манілі з президентом Фердінандом Маркосом і кандидатом на президента від опозиційних партій Коразон Акіно. Обидвоє опісля заявили кореспондентам, що Ф. Габіб прибув до Філіппін для того, щоб в особистих зустрічах і переговорах, а також у розмовах з представниками американської амбасади зібрати якнайбільше інформацій про відбуті 7-го лютого президентські вибори.

Вміжчасі сам президент Р. Реґен заявив у Каліфорнії, де він перебуває на короткому відпочинку, що існують докази фальшування виборів і стосування терору проти лідерів опозиції прихильниками Ф. Маркоса. Ця заява у свою чергу викликала гостру реакцію тамошнього президента і він під час розмови з Ф. Габібом і в окремому інтерв'ю заявив, що урядові агенції мають докази, що, навпаки, фальшуванням і терором займалися опозиціонери і їхні скриті прихильники, тобто комуністи. К. Акіно в неділю, під час масової маніфестації проголосила тактику спротиву на знак протесту проти фальшування виборів.

Президент Ф. Маркос, хоч ще не заприсяжений на чергову каденцію, але вже проголошений крайовою асамблеєю переобраним президентом Філіппін відмітив, що якщо З'єднані Стейти Америки припинять чи зменшать економічну допомогу для його країни, він зірве договір зі ЗСА, на підставі якого Америка має право втримувати летунську і морську бази на філіппінських островах і певну частину свого війська та цивільного персоналу. Крім того він погрозив К. Акіно і її прихильникам, що кожний філіппінець, який не підпорядкується існуючим законам країни буде притягнений до кримінальної відповідальности і засуджений судом на підставі кимінальних законів.

Ф. Габіб покищо відмовляється від коментування свого спостереження і майже не зустрічається з присутніми там представниками масової інформації. Він тільки підтвердив раніші здогади, що Ф. Маркос, довідавшись про критику президентом Р. Реґеном філіппінських свиборів, заявив, що ніхто, включно із ЗСА „не буде нам диктувати, як ми маємо вести наші державні справи і яка система нам найбільше відповідає".

Очевидно, К. Акіно ще не визнала перемоги Маркоса і закликає його зрезигнувати і передати владу в руки вибранців народу. Таким вибранцем вона вважає себе. Політичні спостерігачі висловлюють в більшості думку, що політичними справами Акіно керують давні противники Маркоса, а деякий вплив на політику опозиції мають комуністи.

Крім зустрічей з Маркосом і Акіно, Ф. Габіб зустрінувся з архиєпископом Манілі кардиналом Джеймі Сіном, який морально підтримував К. Акіно у виборах. Щоб зменшити існуючу напругу президент Маркос звільнив з посту головнокомандуючого армії ген. Фабіяна Вера, якому закидають співучасть у вбивстві лідера опозиції Беніньо Акіно, а його місце від 1-го березня ц.р., займе заступник ген. Фідель Рамос.

Затонув совєтський пасажирський корабель

Веллінгтон, Нова Зеляндія. — Совєтський пасажирський корабель „Міхаіл Лєрмонтов" в неділю, 16-го лютого, о 6-ій годині вечора зударився з прибережними підводними скелями в районі Порт Ґор, Нова Зеляндія і в 11-ій годині вечора затонув. За попередніми даними, 35 осіб пропали безвісти. На кораблі була совєтська залога і понад 400 туристів, головно австралійців.

Пасажирський корабель „Міхаіл Лєрмонтов" вийшов у двотижневе плавання навколо Нової Зеляндії 7-го лютого з Сіднею, Австралія. Після того, як він зударився з підводними скелями, паніки на його покладі не було. Рятівники, які прибули на місце катастрофи, намагалися притягнути корабель до берега, але це їм не вдалося зробити, бо машини були залиті водою, і корабель не міг зрушити з місця.

Корабель цей був збудований в 1972 році в Східній Німеччині.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнберґер дав наказ про введення в Пентаґоні 48 додаткових точок дотримання заходів безпеки, щоб попередити розповсюдження секретної інформації. Введення цих точок є частиною програми, яка складається з 63 рекомендацій, прийнятих спеціяльною комісією, створеною у зв'язку зі скандальною справою родини Вокерів, які на протязі 20 років передавали Совєтському Союзові секретні дані про військово-морську фльоту ЗСА. Програма заторкне в першу чергу тих працівників, які мають доступ до секретної інформації в Пентаґоні і буде подібна до тієї, яка вже давно прийнята до осіб, що працюють в ділянках зв'язаних з нуклеарною зброєю

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ видав щорічне звідомлення про порушення прав людини в різних країнах світу в 1985 році. В 1426-сторінковому звідомленні сказано, що в минулому році в Совєтському Союзі відбувалися, як і раніше, „безпідставні арешти," засудження вільнодумців і представників етнічних меншин, вживання медичних препаратів для покарання і залякування в'язнів" і що права людини в СССР не відповідають елементарним міжнародним нормам. „Не поліпшилося становище і у В'єтнамі. Тут і далі порушуються права людини", — говориться в звідомленні. Різко критикують автори звідомлення сандіністський уряд Нікараґуа, де марксисти вбивають, мучать і залякують своїх політичних суперників. Особливе місце в звідомленні відведено Філіппінам. Хоч в цій країні поліпшилися справи щодо свободи преси, однак уряд Фердінанда Маркоса вдавався до різних порушень прав людини. Деякі політичні противники Ф. Маркоса зникли і є підстави вважати, що їх вбили. Конґрес використає дані щорічного звідомлення Державного департаменту про права людини, вирішуючи справи про допомогу різним країнам.

В МИНУЛОМУ РОЦІ В НЮ ЙОРКУ були заарештовані 87 працівників поліції. За всю історію існування нюйоркської поліції це найвища річна цифра. 47 осіб з загальної кількости заарештовані за злочини, зв'язані з наркотиками. Вперше були заарештовані три жінки в поліцейській уніформі. Одна за те, що їхала автом в п'яному стані, друга за вживання наркотиків, а третя за збройний напад.

Юліяна Осінчук виступатиме у Лінкольн Центрі

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). — До редакції „Свободи" загостила знову наша молода активна піяністка д-р Юліяна Осінчук, щоб запросити на свій перший сольовий концерт в залі Аллис Таллі Голл в Лінкольн Центрі в Ню Йорку, що відбудеться в середу, 5-го березня 1986 року, о год. 8-ій вечора.

З радістю вітаємо цей черговий амбітний задум нашої піяністки, що здається ніколи не спочиває, постійно підготовляючись до виступів і постійно даючи концерти не лише на терені ЗСА, але також Европи.

І тепер коли перед нею така важлива подія, як концерт у престижевій музичній залі Ню Йорку, де грають найкращі солісти не лише із ЗСА, але з цілого світу, Ю. Осінчук, вже думає про дальше майбутнє і розказує нам про своє концертове турне по Европі, заплановане на місяці травень-червень, де буде виступати із скрипалем, Кевіном Лоренсом з концертами у Лондоні, Амстердамі, Франкфурті і Мюнхені.

Юліяна Осінчук (зліва) з ред. Ольгою Кузьмович в редакції після інтерв'ю.

З цікавістю питаємо як підготовляється вона тепер до концерту в Алис Таллі Голл, але вона з усміхом розказує, що саме завтра їде на чотири дні до Каліфорнії, де в університеті Скриппс має публічну лекцію і веде т. зв. „клясу майстрів" для заавансованих молодих піяністів. Це також вимагає поважної підготовки і тому в цій хвилині всі її думки засереджені на тому завданні. Але після повороту почнеться справді інтенсивна праця над програмою концерту в дні 5-го березня і саме на тему його наша піяністка дає нам деякі ближчі пояснення. Програма, як звичайно у Ю. Осінчук, добре підібрана і поважна: Моцарт, Мендельсон, Шопен і, як завжди, один твір українського композитора. Тим разом це ключева точка концерту, бо буде це вперше виконувана у Ню Йорку соната- баляда Бориса Лятошинського. І тут наша гостя вияснює нам, що Б. Лятошинський серед американського музичного світу майже невідомий, а він чи не перший український композитор сучасної музики, який експериментував у нових музичних напрямках. Він сучасник Прокофьєва і Шостаковича, помер в 1968 році і за життя був дуже шанований, як композитор на терені ССCР та був членом жюрі першого конкурсу Чайковського в Москві.

Ю. Осінчук, яка часто дає концерти в американських середовищах, а навіть виступає на домашніх концертах

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Postmaster: Send address changes to
Svoboda • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Пресова конференція Реґена

Друга зчерги у цьому році пресова конференція президента Роналда Реґена, переведена у вівторок 11-го лютого ц.р., не була цікава. Не було там ніяких „сенсацій" внутрішньо- чи закордонно-політичного характеру. Президент використав нагоду, щоб ще раз заявити, що коли б Конґрес схвалив такий бюджет, в якому майбутній зрівноважений баланс має спиратися на нових податках, то він уневажнить його своїм вето. Найбільше запитів на протязі рівно півгодинної конференції, стосувалося президентських виборів на Філіппінах. Видно було, що в американських журналістичних колах (преси, радіо і телевізії) панує обурення з приводу метод панування Фердинанда Маркоса, який рішив бути досмертним президентом без уваги на волю народу.

Президент Реґен виминав рішучої відповіді щодо становища Америки супроти Філіппін після закінчення тамошніх виборів. Він дав пізнати, що найрадше бачив би покликання там двопартійного уряду, складеного з прихильників президента Маркоса і членів опозиції під головуванням Коразон Акіно, вдови вбитого лідера опозиційного супроти режиму Маркоса руху. Коразон Акіно, яка не мала ніякого політичного досвіду, виявила в ході виборів велику зручність, красномовний хист і здобула таку популярність, що загально вважають, що не Маркос а вона має перевагу у виборах. Проте Маркос має у своїх руках цілий державно-адміністраційний апарат, військо і поліцію, і було згори відомо, що там, на Філіппінах, не буде насправді свобідних виборів. Президент Реґен заявив, що він чув про виборчі зловживання, але вислід виборів це справа тамошнього народу, а Америка зберігала традиційні приязні зв'язки не з режимом, а народом Філіппін. На запит одного журналіста, яке буде становище Реґена, якщо виявиться, що Маркос „переміг" завдяки шахрайствам. Реґен покликався на Ф.Д. Рузвелта, який сказав був раз, що він узагалі не відповідає на запити, які починаються гіпотетичним „якщо". Що стосується ролі ЗСА в упадку диктаторського режиму Жана Кльода Дуваліє у Гаїті, то Реґен признавав тільки, що ЗСА перевезли Дувальє з Гаїті до Франції. (Вміжчасі була вістка, що Альжир погодився дати тому колишньому диктаторові перманентний азиль і він переїздить з Франції до Альжиру).

Цікаво, що на цій останній президентській пресовій конференції не було вже взагалі ані згадки про недавню страшну катастрофу „Челленджера", в якій згинуло семеро астронавтів. Можна це пояснити бажанням вичекати на офіційний комунікат слідчої Комісії центру космічних дослідів НАСА та на звіт окремої Комісії, що її покликав президент Реґен. Але можна здогадатися теж, що представники преси втратили первісне зацікавлення цією трагедією „Челленджера" просто тому, що час є чудодійним лікарем, який лікує рани всіх найбільших катастроф.

Із пресової конференції з минулого вівтірка можна було винести тільки враження, що Реґен, як завжди, пильно стежить за всіма найболючішими справами і знаменито в усьому зорієнтований та що він міцно стоїть за державною кермою.

М. І.

ДУМКИ ЛЮДИНИ З УКРАЇНИ

В історії господарського розвитку були спроби практикувати директивне господарство, але без успіху. Такі спроби були в старовину у Вавилонії, за єгипетських Фараонів, але вислідом такої господарки все був голод. В старинній Греції був дуже строгий закон, що реґулював ціни на сільсько-господарські вироби, за порушення якого дуже строго карали. В римській імперії діяло подібне законодавство. У всіх випадках практичного успіху не осягнено. В нашу добу це стосується мертвої совєтської економічної системи. Ось деякі думки людини з України.

Жадні дані совєтської статистики ніколи не були правильними, і ними користуються тільки для пропаґанди. Фактичними даними в Совєтському Союзі не володіє ніхто із завідуючих різними справами статистики, а фальшиві повторюються на те, щоб задоволити владу.

За інформацією, що подає преса, заробітні платні значно вищі, як в дійсності є, наприклад: учитель, лікар заробляє на місяць 100 карбованців, продавець в торгівлі — 80-100 карбованців, викладач вищої школи, без наукового ступеня — 120 карбованців, санітарка — 70 карбованців, книговод — 80 карбованців, інженер — 98 карбованців. Інженер у підприємстві ще дістає біля 20 відсотків премії. Скажім, половина населення України працює сезоново, головно в сільському господарстві, вони взимі не одержують жадної заплати. Доярки в колгоспі працюють цілий рік: по 14-16 годин денно вони дістають 100 карбованців платні місячно.

На західніх землях України платня робітників не перевищує 150 карбованців. Емеритна платня не може перевищувати 120 карбованців, вояк місячно одержує 2 карбованці, 70 копійок. Вищі платні мають: офіцери армії, міліція і КҐБ — мінімум 250 карбованців, особи з науковими ступенями, докторатами, або ректори університетів — 250-400 карбованців місячно. Партійні урядники, завідуючі підприємствами, спеціялісти ділянок, дипломати, спортсмени одержують біля 500 карбованців. Ті, що працюють закордоном заробляють значно більше від тих, що працюють внутрі Совєтського Союзу. Загально — в згаданих категоріях в Україні працює 2 відсотки дорослого населення, з тим що 60 відсотків працюючих заробляє менше, ніж 100 карбованців, за даними статистики, тоді в середньому заробітна платня буде рівнятися 110-120 карбованців. Заробітні платні є майже незмінні, або раз на кілька десятків років, без огляду на інфляцію, чи підвишку цін на товари. В директивній системі господарювання зниження грошової вартости пояснюється витратами на освіту, лікування та подібну пропаґанду. І все це вважається великим досягненням комунізму. Заробітні платні виплачуються паперовими грішми, за які не всі товари можна дістати в державній крамниці, тільки на „чорному ринку". Купуючи товари „на чорно" треба за них платити значно дорожче, то означає, що держава платить заробітну платню не кількістю основних товарів, які тільки вона постачає населенню, а паперовими грішми, які без товарів нічого не варті.

У ЗСА школяр дістає безплатно підручники, чи інше приладдя, харчі, вільний транспорт до школи; в Україні того всього немає, навпаки все батьки мусять купити.

Робітників зобов'язують працювати в суботи і неділі, головно в свята як Великдень на „фонд миру" чи в подібні „свята", щоб лише не залишити людини в спокої. З реорганізацією Моторно транспортових станцій (МТС) і продажу сільсько-господарського устаткування колгоспам, більшість їх стали боржниками, число яких постійно не зменшується, а збільшується. Накинено на колгоспи також такі проєкти, як: телефонізація не каблем в землі, а повітряна, на дерев'яних стовпах, та електрична система, що часто ушкоджена через вітри, бурі в результаті чого немає тижнями струму. Не у всіх селах запроваджено електричний струм. Водопроводи і каналізація по містах в постійній направі, по селах навіть не плянується. Дороги в містах не асфальтовані, а по селах таки ґрунтові, по яких тяжко пересуватися. У мокру пору року через болото транспорт стає неможливий.

По селах кількість робітників зменшується, навантаження накладають на тих, що там працюють. Тракторами орють і сіють

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Кучер

Оборона Йосипа Терелі

У Франкфурті на Майні є Товариство прав людини. Воно дізналось про жорстокий засуд Йосипа Терелі і тому звернулось до голови Національного комітету німецьких католиків, міністра релігійних справ проф. Ганса Маєра, з проханням виступити на захист Терелі. Після того Ганс Маєр звернувся до совєтського посла в Бонні із таким листом:

„Послові СССР Володимиру Семенову. Поважаний пане после! У листі, який я отримав майже три роки тому, датованому дев'ятим вересня 1982 року, голова Центрального комітету українських католиків Йосип Тереля оповів мені про страждання Української Церкви і про долю українських католиків. Він дав конкретні приклади переслідувань, яким підлягають християни тільки за те, що ісповідують свою релігію і бажають залишитися вірними своїй Церкві. 1983 року я звернувся до совєтського уряду з проханням припинити переслідування Української Церкви та звільнити арештованих. Тепер я дістав відомості про те, що арештований 8-го лютого Йосип Тереля декілька днів тому, 20-го серпня 1985 року в Ужгороді, засуджений за антисовєтську агітацію і пропаґанду на сім років таборів і на п'ять років заслання.

Ця жорстока кара викликає в мені рішучий протест. Адже мова тут про тяжко хвору людину, яка вже була в таборах 18 років та в закритих психіятричних лікарнях тільки тому, що добивалась свободи вірити і виступала на захист прав українських католиків.

Такі дії уряду в неймовірний спосіб суперечать заявам совєтських католиків, що в СССР виконуються права людини у згоді з Гельсінкською умовою (!). Такі дії совєтського уряду на фоні заяв СССР про його постійну турботу про мир позбавляють подібні заяви вірогідности і поваги в очах західніх суспільств.

З тої причини я прошу Вас негайно постаратись перед Вашим урядом про відклик нової жорстокої кари Йосипові Терелі з причин його фізичного стану і з огляду необхідної поваги до прав людини та релігійної свободи. Це було б вкладом у справу зменшення напруження у самому СССР та на інших країнах. З пошаною Ганс Маєр, президент Комітету німецьких католиків. Бонн".

Лист перекладено на слов'янські мови та розповсюджено в европейській пресі.

Усіх віруючих, після звільнення Совєтським Союзом з „капіталістичної неволі" чекає доля Йосипа Терелі. Совєтські танки „звільнили" Мадярщину, залляту кров'ю повстанців проти Москви, Чехо-Словаччину, розстрілювали польських робітників на барикадах, а тепер ще й досі звільняють Афганістан.

Напередодні приїзду до Франції Ґорбачова, генерального секретаря ЦК КПСС, на вулицях Парижу з'явився совєтський танк із великою червоною зіркою. З репродуктора було чути голос Міхаіла Ґорбачова: „Французи, мешканці Парижу! Від імени великої країни Рад Совєтів я палко вітаю вас і дякую за запрошення приїхати у вашу багату і чудову країну. Тож нехай той танк, символ совєтського миру і дружби..."

Тут на танк наскочила французька поліція і припинила „звернення" Ґорбачова до братнього французького народу. Покищо танк був дерев'яний, його арештували і кудись відвезли.

Для Совєтського Союзу справді танк — це символ миру, дружби і звільнення від свободи, себто „капіталістичної неволі".

Коли совєтські танки увійшли до Афганістану, на сторінках совєтських газет і журналів з'явились фотографії як старі афганці, розчулені „звільненням", цілували совєтські танки. До такого цинізму не додумався навіть Гітлер, — писала західня преса.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛОСЯ прийняття на честь Єлени Боннер, яке влаштував голова видавництва Рендом Гавс, Роберт Бернстайн. На прийнятті були присутні біля 150 осіб — письменники, журналісти, вчені, політичні діячі. Є. Боннер, яка зв'язана обіцянкою не давати інтерв'ю і не робити ніяких заяв, не могла виступити на прийнятті. Вона дякувала в приватних розмовах всім, хто підтримує Андрея Сахарова і її, і повторювала: „Не забувайте нас, дуже прошу". Всі, хто виступав, висловлювати надію, що колись зможуть влаштувати подібне прийняття, на якому буде присутній академік Андрей Сахаров.

В ЛИСТІ НА ІМ'Я сенатора Беррі Голдвотера, який очолює сенатську Комісію в справах зброєнь, секретар департаменту оборони Каспар Вайнберґер запропонував зліквідувати три військові об'єкти, що дасть змогу зменшити військові видатки. К. Вайнберґер назвав такі об'єкти: технічна ляболаторія в Вотертавні, Масс., віськово-морський шпиталь у Філядельфії і військово-повітряна база в Денвері, Кол. Речник Пентагону Роберт Сімс назвав у розмові з репортерами ці три військові об'єкти застарілими, які не відповідають сучасним вимогам. Пропозицію К. Вайнберґера про закриття цих військових об'єктів мусить одобрити Конґрес, який повинен затвердити видатки, зв'язані з їх ліквідацією.

Іван Боднарук

ІЗ ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ ХРОНІКИ СТРИЙСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Хоч лукава доля вже давно вирвала нас із рідного ґрунту й розкинула по широкому світі, ми не загублені люди. Ми не загублені і не стали безбатченками. Щобільше, ми показали, що батьківщину можна любити й на чужині. Ми переконалися, що не гроші й маєтки рішають у житті людини. Зате завжди перемагають ідеалізм, праця, братня любов і посвята для загального добра.

Лишилися спомини по давніх і незабутніх часах. Некликані приходять і просяться на папір... Споминами переношуся в минуле. Виринають передо мною обличчя моїх товаришів, учнів і учениць. І де вони тепер усі? Спільно перебутий час у наших молодих літах, спільні радощі й турботи зв'язали нас назавжди в одну родину. Як мило пірнути думками в минуле, в щасливу весну життя, в часи навчання у Стрийській гімназії! Неначе весняна буря проминули роки, але й закарбувалися в пам'яті. Каже Леся Лисак у нарисі „Вояцька сльоза": „Так добре слухати, як котиться щиро-ясний сміх! Так добре слухати, як голосно сміється заля, виповнена по береги! Колись... Станьте! Зупиніться на цьому слові. Адже розповідь розпочалася про сміх, а ви вертаєтесь до слова „колись". Це слово має колір споминів. А спомини мають колір мелянхолійности. В них обох сумовитість".

Мені хочеться хоч кількома словами згадати про те, що по-суті було найбільшою заслугою Стрийської жіночої учительської семінарії „Рідної Школи" й жіночої гімназії „Рідної Школи" та завдяки чому ми могли пережити той буревій, який розніс нас по цілому світі, позбавив нас батьківщини й рідного довкілля, а то й деколи приневолив нас змінити рейки свого життя. Це та духовість, яка дала нам силу переживати найважчі часи, не заломитись національно. Це та духовість, що її водночас із знанням і наукою вирощували у своїх учениць українська вчительська семінарія та жіноча гімназія „Рідної Школи" в Стрию. Вона невидимо зв'язує нас із нашою рідною землею, культурою, Церквою. Велику ролю в життя Стрийщини виконала жіноча вчительська семінарія, що її згодом перетворено на жіночу гімназію „Рідної Школи". Устрій тих двох шкіл був історією формування національних і релігійних характерів. І сьогодні, хоч ми й далеко від нашого дорогого Стрия, хоч нема вже там нашої семінарії і гімназії, вони повинні бути для нас не тільки спогадом, але й символом. Символом духовости, опертої на Божих і національних законах, які дозволять нам зберегти себе й тих, що після нас прийдуть, для своєї Церкви й народу. Цього від нас очікують ті, що своїми терпіннями й жертвою приготовляють для нас ясне майбутнє. Наша семінарія і гімназія „Рідної Школи" були кузнями українських молодих душ, виховницями твердих характерів, джерелом, з якого вийшли видатні діячки в суспільному житті. Середні школи Стрия вивели у світ велику кількість людей, які опісля зайняли різні провідні місця в житті народу. Учнем польської гімназії у Стрию був Митрополит К. Богачевський, син священика з села Побук біля Сколього. Дала Стрийщина першого селянського посла до австрійського парляменту Юрія Андрусяка, який спочиває на Голобутівському кладовищі. Дав нам Стрий міністра пошти Сінґалевича й ректора університету проф. Івана Мірчука; сусідні Дуліби дали талановитого карикатуриста Ека й публіциста Л. Шанковського. Гірне привело на світ о. Труха, Усусуса, а згодом маркантну постать в Чині О.О. Василіян. Із Стрия вийшли замітні революціонери. У Стрию служив при 9-му полку, як професійний старшина, Кобилянський, рідний брат Ольги.

В історії культурного й національного відродження Стрийщини золоту сторінку записало середньошкільне вчительство. Справедливість каже ствердити, що це була й перша сторінка тієї історії. Учителі стрийської гімназії можуть гордитися тим, що першими піонерами того відродження були саме вчителі стрийської гімназії. Між учителями найстарших учителів гімназії записала нам історія Стрия особливо кілька прізвищ людей, що працювали жертвенно для нашого народу в другій половині XIX сторіччя і клали підвалини під могутню будівлю нашого відродження. Славну сторінку історії праці для нації на терені Стрия відкривають чотири середньошкільні вчителі, чотири ентузіясти тієї праці: Кость Горбаль, Степан Дубравський, Іван Вахнянин і о. Юліян Федусевич. Тим людям припала роля розбуджувати народного духа в Стрийщині. Коли довкола панувала ще мертвеччина й кацапщина, вони своєю невтомною, гідною інколи найбільшого признання працею приготовляли ґрунт для д-ра Є. Олесницького та виховали цілі кадри завзятих суспільних робітників-патріотів.

Ми, стрияни, можемо бути горді з того, що в нашій гімназії і в нашому місті жив і працював К. Горбаль, сердечний приятель „соловейка Буковини" Федьковича, співавтор і співвидавець проломових брошур „Slovo na Slovo do redaktora Slova" і „Holos na Holos dla Halycyny", редактор „Ниви" і „Руси" перших наших галицьких журналів і разом із тим один із перших професорів стрийської гімназії взагалі. Один із найдіяльніших учасників руху нашої молоді перших 60-ти років, ідейний земляк і сердечний друг кобзаря Буковини, один із визначних „каменярів", що лупали скелю „рутенства" і промощували дорогу для нашого національного відродження. Належав проф. Горбаль до нечисленної громади ветеранів галицького й буковинського українофільства. Йому зелена Буковина завдячує посередньо своє відродження.

Любов Коленська

ВИБАЧАЙТЕ, МИ ЛИШЕ ЛЮДИ...

I.

— Надійко, чули. Зоя Милорадович і її доня Мар'янка приїжджають з України!

— Не кажіть. Випустили їх?! Вістка яка!

— І радість... По стільки роках страждань... Перекажіть це, Надійко, іншим!

— Добре, Павле, напевно перекажу, таки зараз. Боже яка вістка...

Дзвеніли в один тон телефони, дзижчали ніби рій радісних джмелів, нанизувались розмови і летіла вість про радість у громаді, оббігала від хати до хати... У мент цей навіть ворог ворога ставав приятелем: на душі було легко і вірилось у неймовірне...

• • •

Летовище напучнявіле тисячною згусткою людей... Гул літаків... Фотокамери і телевізійні апарати — все напоготові... все обраховане до кожного слова... Дві дівчинки в народних одягах із китичками абрикосового кольору троянд, кілька сотень людей построєних у вишивки, кілька сотень рук простягнених у вітання... І шум слів раз-у-раз перетиканий ціпкою, згуслою тишею, це тоді, коли з гучномовця неслися повідомлення про приземлення літаків... А після мовчання знову шум слів, ніби греблю на ріці проривала розрадувана стихія прудкої весни...

— Нарешті, — понеслось з уст до уст. І всі так і прикипіли одним зором до широких вікон, — задивились на приїжджих, як вони там внизу переходять митну контролю. І знову з уст зашелестіло словом:

— Дивіться, гляньте — вони там... вони ідуть!

Так, це вони: чорноволоса жінка із збитою від швидкого руху на рамені хустиною і бліденьке русяве дівчатко з волошковими очима, такими вже бездонносиніми, що ані трохи в них чужого оцій барві... Дівча трималось судорожно рук жінки, певно матері своєї, і переполохано розглядалося довкола. Біля них, так близько і щільно, що майже прилягав плечем до рамен жінки, стояв якийсь чолов'яга, либонь перекладач. Хвилина — і вони кудись зникли.

— Де вони?! Навіщо стільки допитувань?! — І знову всі зіллялися в одне очікування, одне обличчя, один подих, одне бажання... Очі їхні розгорілись, мов сотні блискучих свічад у світлах канделябрів, а щоки їхні — трепетним рум'янолистом...

Враз жінка і дівча знову об'явились в узголів'ї дверей: дві голови — лілейною різьбою на камейній старовинній броші: чорноволоса у смоляному, із синюватим відтінком, виливі кучерів і оця русявенька — пшеничним теплом... Лиш очі дівчатка відверталися від людей, темніли у неспокій і недовір'я...

Цокіт апаратів, блиск телевізійних камер, обійми, поцілунки, вітання дівчаток у народних одягах, абрикосового кольору троянди горнуться у долоні, потиск, здається, сотень рук, і враз ув очах жінки зорею розквітає радість... Ніби тут, біля своїх уже навіки і затишок і спокій і пристань — де ніколи немає уже... тривоги. Всі тут такі добрі, сердечно так вітають...

— Пані Зоє, наша люба, пані Зоє, — і ще раз і ще потиск дружніх рук, здається, не випустять від себе вже ніколи...

— Мар'янко, — і дівчатко опиняється в обіймах якогось огрядного дядька, що однією рукою пригортає її, а в другій тримає люльку, час від часу випускаючи хмаркою дим... Мар'янку дим гризе в очі, вона пручається, бо хоч безперечно їй радісно, але біля матері таки краще...

А репортери, уткнувшись в Зою настирливими поглядами, кладуть перед неї гладенько питання:

— Скажіть, як вам тут подобається?! Як вам подобається наша Америка?

Перекладач, усміхаючись, повторює, а Зоя, злегка, із зачудування здвигає плечима, але в цю ж мить, щоб бува не вразити тутешніх людей і звичаїв, каже:

— Та... якось рано вам ще відповісти... Ми щасливі дуже, бо ми там... — і сутужно стискає плечима. А потім хвилею тепла перехлюпується зелень її очей, коли вона каже:

— Тут люди такі ласкаві, зичливі і так по-добрячому нас вітають, начебто своїх найрідніших... Тож як нам не радіти...

Хвилина-дві і репортери розходяться. Зостається лиш оця схвильовано-розрадувана група людей, і їх обойко з-поза океану... Можна б від щастя сп'яніти, якби не шепіт Мар'янки:

— Мамо, а скажи... чому мій тато не тут, не з нами... Чому він там сам... один?

— Мар'янко, йому не дозволили, він не міг... Але він ще... — і замовкає, бо серця її торкається холодне питання: — як там Марко витримує сибірську тайгу, чи може вже... — І затулила рот рукою, ніби вголос сказане слово могло перекреслити всю надію, ніби могло запасти смертним вироком... загребти її Марка отам в снігах навіки... І пригадались їй слова, що кинув їм на від'їзному з Москви урядовець в совєтській амбасаді:

— Вам може дивно, що позбуваємося вас, але ви нам непотрібні, ще й шкідливі... Менше листів буде тепер надходити в Колиму... менше передач... та й менше ворогів народу .

Враз на Зою найшла неймовірно важка втома, повіки її ломилися від сну, аж ніяково ставало. Щоб лиш швидше...

Та де там... Посипались запрошення: один перед одним просто благали її:

— До мене, пані Зоїчко, ходіть... У нас же двородинний дім, доволі місця, у нас...

— Та що ви, Володя... Приходьте, Зоє, мешкати до мене... Коли в нашому садку на весні зацвітуть дерева, зовсім — в Україні...

— Та якже, Надійко, бідолашній Зої буде у вас мешкати? — встряває у розмову і собі повновида карока молодиця: — Адже по якомусь часі вам самій прийдеться і орудки різні полагоджувати та й навіть хліб купити... А ваш дім зовсім за містом...

Сиплються запрошення, лопотять біля Зоїних вух, ніби шум млинських коліс на лотоках — і хоча вона ще бачить людей, але вони перед її очима ворушаться лиш мерехтливими цятками і, властиво, вона майже вже нічого не чує, нічого не бачить, ноги підкошуються, рада б будь-де сісти...

Враз поміж розмови вривається низький, грудний голос сивоголового дядька:

— А ви хіба не бачите, яка втомлена наша землячка... Дозвольте... я Денис Городиленко, а це — моя дружина — і підсовує до Зої в літніх роках жінку: — Адже заки ще, пані Зоє, приїхали, врадили, що ви замешкаєте у нас. Навіть кімнати вже на вас чекають. Хата нова, чистенька. Ми самі недавно до неї перенеслися. Та й доїздом до крамниць не турбуйтеся — недалечко автобусна зупинка, зараз таки біля нашого дому. А якщо буде потрібно, то я чи Неля вас відвеземо автомобілем.

— Це чудово, — хутко погоджується Зоя. Я рада б хоч і зараз... аби у любому куточку приютитись. Та й... дитина... — і рука Зоїна м'яко, соняшно кладеться на русу головку.

А люди ще не відпускають, ще вговорюють Зою, щоб до них зайти, аби у них принаймні побути часок...

„Боже, які люди приязні, які добрі... Щоб лиш Маркові пощастило вирватись із того пекла, аби хоч на хвилинку міг до нього завитати отой благословенний спокій, та навряд чи, — болісно вдаряє Зою думка.

До неї підходить молода жінка у темносиньому костюмі, простягає Зої руку та й каже:

— Чула я, що ви з Харкова, я теж звідтіля, ваша землячка. Я — Тетяна Біленко. Не дуже то й давно сюди приїхала, — і вона простягає Зої писульку: — Ось вам моє число телефону і адреса. Огорне вас туга за Харковом — телефонуйте або пишіть.

Дивиться Зоя на цю скромненьку жінку із милим закроєм повних уст, на коротко постриженe, пересипане сивиною її волосся, що наче блискучою шапочкою прилягає до її обличчя, на співчутливі очі, і ледве ще вспіває сказати:

— Спасибі, не забуду... я — але в цю мить Зою підхоплюють, майже несуть люди до виходу, а за нею відгомоном прокочується знову оте:

— До нас... Ходімте до нас!...

Продовження буде.

25-літній ювілей подружжя Мазурців

При вході Ювілятів вітає похресник Богдан Домарацький.

В четвер, 28-го листопада 1985 року, родина, друзі та знайомі величаво вшанували Юліяну та Лева Мазурців з їхнім 25-літнім ювілеєм подружнього життя.

Ювілятів, запрошених на смачного індика, зустріла велика несподіванка, бо вже при вході їх привітали квітами сестри Марійка й Жанін, а похресник Юліяни Богдан Домарацький — хлібом і сіллю. Присутні привітали їх рясними оплесками та відспівали многоліттвіє.

При смачних стравах гості поділилися з ювілятами своїми спогадами, головно з давніх часів перебування у Франції, де більшість присутніх була разом з ювілятами, ділячи долю і недолю життя.

Згадали Лева Мазурця, який 17-літнім юнаком прибув до Франції, вступивши до французького резистансу (ФФІ). А коли в 1944 році створився український батальйон французького резистансу, він включився сам та закликав своїх друзів, щоб вступили до нього.

Був він ранений на фронті, перебував в польовій лікарні в Діжон, потім в Отен, а в 1950 році прибув до Парижу, дістав відзначення La Croix de Guerre „Хрест війни". В 1960 році запізнався з Юліяною з Ганяків, яка працювала секретаркою на Орлі. Вона закінчила середню школу у Франції та дворічну професійну школу. Одружилася з Левком Мазурцем, проживаючи в околицях Парижу.

Приїхавши до Америки в 1963 році у подружжя Мазурців народилося двоє дітей — Марко і Рома, яким тепер 14 років. Вони закінчують першу клясу середньої школи в Піскатавей, Н. Дж.

На закінчення ювіляти подякували всім присутнім головно організаторам цього ювілею, за звеличення і вшанування.

Присутні відспівали „Многих Літ!".

(а. д.)

Свято української незалежности в Картереті

Українська громада Картерету, Н.Дж., очолена Відділом УККА, в склад якого входили, українські католицька і православна парафії, українська школа, Відділ СУА, УНС, УНП, „Провидіння", 9-ий Відділ ООЧСУ відсвяткувала 68-му річницю проголошення української самостійної соборної держави.

У четвер, 16-го січня, в приміщеннях Міської ради, в присутності її членів української делеґації та поодиноких громадян очолювані головою місцевого відділу УККА інж. Володимиром Янівим, посадник підписав проклямацію та сказав коротке слово про український нарід та його боротьбу за самостійність. Тоді він подякував українській громаді за великий вклад в розвиток міста сказавши, що майже половина його уряду — це американці українського роду.

В середу, 22-го січня о год. 8-ій вранці українська громада Картерету зібралася в парку коло пам'ятника поляглих героїв на церемонію вивішення прапорів. Почали відспіванням обидвох гимнів, а відтак заступник посадника Роберт Недеш сказав коротке слово. В обидвох українських церквах відправились Богослуження за український нарід та впавших вояків. Цього дня поодинокі члени громади взяли участь в підписанні проклямації губернатором Томасом Кейном у Трентоні.

Українська делегація у мейора Картерету

В неділю, 2-го лютого, відбулася святочна академія в залі Українсько-Американського Горожанського Клюбу. Свято започатковано відспіванням обох гимнів і молитвою, яку відмовив о. Дейвид Клуні. Вступне слово сказав В. Янів 4-ий Універсал відчитав Ю. Глущик, проклямації від губернатора відчитала Орися Литиняк, а від посадника — Тарас Ткачик. Декламації виконали діти школи А. Казьо і Н. Козак. Святочну доповідь виголосив інж. Мирон Сірий, відмітивши історичні світлі часи та боротьбу за визволенням українського народу княжих часів по сьогодні.

У мистецькій частині виступили: ансамбль бандуристів „Гайдамаки" при Осередку СУМА в Пассейку, під диригентурою Володимира Васькова. Члени ансамблю Петро Лучка П. Кузік та Д. Кіцак виконали ряд українських пісень в супроводі бандур, за що присутні нагородили їх рясними оплесками.

На закінчення голова 9-го Відділу ООЧСУ Іван Рачинський подякував усім, які причинились до влаштування академії, як також присутнім за численну участь, отцям за відправи Богослужень та членам, які брали участь в церемоніях в губернатора та посадника і при піднесенні прапорів.

Під зарядженням голови СУА Іванки Рачинської після академії союзянки гостили усіх присутніх кавою і солодким. Закінчено свято відспіванням усіми присутніми „Не пора, не пора".

Василь Матлаґа

Довідник правди про Україну

Також друге видання англомовного довідника д-ра Івана Овечка про Україну („Ukraine and Ukrainians" I. Owechko — editor/ pabliher, R. V. Kuchar — co-editir, R.O. Tatchyn — English translator/ co-editor, Copryright by „Ukrapress", P.O. Box 811, Greeley, Colo. 80632, USA) мусить бути зразком і спонукою українським науковим установам у публікації їхніх праць.

Маємо досить гучних інституцій і організацій. Іноді охоплює страх, чи вистачить в українській абетці літер для відтворення на письмі їхніх славнозвісних назв. Вони, на жаль, є джерелом прожитку діячам, усі зусилля яких витрачаються на урочисту саморепрезентацію, що залишає слід лише в їхніх спогадах. Невелика група названих уже впорядників довідника за допомогою М. Кальби, І. Р. Костюка, І. Лісового, О. Питляра, Г. Пінюти, В. Реннера, А. Соколишина та інших власними силами сказали світові правду за всю Україну. Віками крадене у нас росіянами і видаване за геній „народа богоносця", а в наш час „старшого брата", довідник показав як синів і дочок української землі. Тут подані прізвища і дані про українських скульпторів, композиторів, малярів, письменників, спортовців, шахістів світової слави, що їх ворог привласнив собі силою, збіднюючи Україну й тим обґрунтовуючи своє право першости і панування над нашим народом.

Довідник сконденсовано, але об'ємисто — бо не з позицій провінційних „енциклопедистів" — зокрема подає про здобутки-надбання стародавньої України, про Україну — колись і тепер: вільну і поневолену, про, українців поза Україною і т.д. Наступне, третє видання слід би доповнити доброякісними ілюстраціями творів українськх мистців, навіть шаховими етюдами, деякими прізвищами / в СССР останнім часом І. Репина називають українським художником/ на мапі України подати Донецьке, п'яте місто з населенням понад 1 мільйон мешканців, а також адресар українських установ і часописів.

Український Вільний Університет у Мюнхені мусів би зайнятися перевиданням довідника німецькою мовою, щоб дійово протидіяти традиційному русолюбству німців.

Ю. Семенко

УМІ у Філядельфії інформує про свою діяльність

Український Музичний Інститут Америки — це організація, яка не лише дає змогу вишколюватись українській молоді на чужині під проводом кваліфікованих професіоналів, але також старається ширити знання про українську музику, українських музик і українських композиторів серед усього українського і чужинецького загалу у вільному світі. В цьому напрямі провадить свою діяльність і місцевий Відділ Українського Музичного Інституту у Філядельфії у складі 14 учителів і 19 учнів в цьому шкільному році.Ново обрана управа Відділу на 1985-86 рік представляється так: голова — Леся Рудий, заступник голови та скарбник — Ірена Пелех-Зварич, секретар — Марта Чапельська-Яримович. До контрольної Комісії входять: Богдан Перфецький, Анастазія Жилава та Надія Чемеринська.

Навчання веде такий учительський склад: фортепіяно - мґр Наталія Котович — Президент Українського Музичного Інституту Америки, — Юрій Оранський, Богдан Перфецький, Галя Сагата-Поритко, Марта Чапельська-Яримович, Надія Чемеринська, Ірена Пелех-Зварич, Леся Рудий, Сестра Бернарда, Сестра Тарсилія та Лідія Бульба; скрипка — Анастазія Жилава та Віра Бойко, спів — Ія Черняхівська та Надія Череминська; бандура — Сестра Бернарда.

Учні та вчителі УМІ часто беруть участь у громадських та інших високого рівня імпрезах. Наші вчителі часто виступають як солісти або акомпаніятори, як наприклад Марта Чапельська—Яримович, Галя Сагата-Поритко, Віра Бойко, Ірена Пелех-Зварич та Леся Рудий.

Скрипковий ансамбль при УМІ під проводом Анастазії Жилавої часто репрезентує Відділ на визначних святах. Минулого року цей ансамбль брав участь в Листопадовій академії, а на академії в честь Тараса Шевченка ансамбль виступав з участю нашої вчительки-співачки Надії Чемеринської.

Молодечий ансамбль бандуристів під проводом учительки УМІ Сестри Бернарди часто відвідує доми для старших громадян, даючи трохи розради своїм співом та грою. Цього року будемо старатися заснувати молодечий хор під проводом Надії Чемеринської.

Музичний Інститут також організовує виступи професійних музик та вечори, присвячені поодиноким композиторам. 10-го жовтня 1984 року Відділ поставив „Альбом на екрані" в 10-ліття смерти Василя Овчаренка. Автором цього Альбому був Юрій Оранський. Минулого року, у квітні, УМІ влаштував концерт д-ра Ярополка Ласовського, скрипаля, та його дочок Оксани Ласовської, піяністки, і Дарії Ласовської, флейтистки. Концерт був дуже цікавий, і маємо надію, що в майбутньому зможемо влаштувати більше таких концертів.

Цього року 43-ій Відділ Союзу Українок Америки запросив УМІ до співучасти у вечорі, присвяченому Юрієві Оранському, колишньому голові Відділу, а тепер вчителеві фортепіяна й теорії. Професор Юрій Оранський багато причинився до росту нашого Відділу та до розвитку української музичної культури в Америці.

З найновіших проєктів Відділу слід назвати цікавий проєкт Ірени Пелех-Зварич, над яким Відділ почав уже працю, а саме — заснування музичної бібліотеки у Філядельфії, яка буде складатися з вокальних та інструментальних творів українських композиторів. Цей проєкт дуже актуальний тому, що тепер не легко дістати новоопубліковані твори українських композиторів. При цій нагоді Відділ просить громаду в ЗСА, якщо хтось має українські ноти, які хотів би випозичити Відділові для відбитків, або й подарувати — просимо писати до управи УМІ у Філядельфії на адресу: Ukrainian Music Institute of America, Inc., c/o Alexandra Rudyj, 1205 - 70th Ave., Philadelphia, Pa., 19126.

Вже тепер Відділ запрошує місцеву громаду прийти на річний речиталь учнів УМІ, який відбудеться в неділю, 20-го квітня ц.р., у великій залі УОКЦентру. Дальші інформації будуть подані. Маємо надію, що своєю участю підтримаєте наших молодих музикантів у праці над їхнім музичним розвитком, а вчителів в намаганні розвитку нашої музичної культури.

Леся Рудий

Юліяна Осінчук...

(Закінчення зі стор. 1)

влаштовуваних відомими особистостями в музичному міжнародному світі, з переконанням вияснює, що вона у кожному концерті включає твори українських композиторів, щоб якнайширше познайомити з ними чужинний світ.

Справді, коли поглянемо на її дотеперішню таку широку та динамічну музичну кар'єру, знаходимо у всіх програмах українську музику. Вона постійно шукає за новими творами, а не вдоволяється такими, які загально відомі, та завжди додає до свого репертуару щось нового і цікавого з творчости українських композиторів. Слухаючи з яким захопленням вияснює вона нам про творчість Б. Лятошинського і про прем'єру його сонати-баляди, з приємністю стверджуємо, що д-р Ю. Осінчук це послідовна і ентузіястична пропаґаторка української клясичної музики серед своїх і чужих.

Про це мали ми нагоду переконатися, коли подарували її недавно випущену першу платівку української камерної музики п. н. „Українські фортепіянні твори" нашим чужинецьким приятелям. У листі з теплою подякою за цю платівку пишуть нам дослівно: „Це є справді подивугідне, яку культурну силу мають українці і уміють розвивати її навіть на чужині. Особливо захоплюючі твори Лисенка і Косенка".

Не менше ентузіястичну критику цієї платівки з українською музикою знаходимо у фаховому журналі „Ню Рекорд" за місяць січень 1986 року. Критик Еверетт Майкелс пише: „Речитал Юліяни Осінчук української фортепіянної музики — це найбільш надзвичайна платівка, яку мені довелося чути в останніх двадцяти роках. Справді цікаво послухати музики з XVIII, XIX і XX сторіч. Сонати Бортнянського прегарно чарівні мініятюри, що їх можна позитивно порівняти до ранніх творів Гайдна і сонатин Клементі. Прелюдії Косенка походять із збірки 11 написаних у двадцятих роках, і є першими такими творами в українській фортепіянній літературі. Косенкове завзяття і ліризм у музиці мусять бути надзвичайні, якщо ці композиції, які ми заслухали на платівці є прикладом його творчости".

Закінчує рецензію Е. Майкелс ствердженням, що „Ю. Осінчук є більше, як на висоті завдання у виконанні того надзвичайного репертуару, що нам каже дивуватися, чому ми досі про нього не чули".

Як бачимо, при добрій волі і завзятті можна дуже багато зробити у пропаґанді української культури, а вже зокрема маючи талант нашої піяністки. Тому нетерпляче чекаємо на недалекий вже концерт Ю. Осінчук в Алліс Таллі-Голл і бажаємо їй якнайкращих успіхів, бо кожний її успіх — це поважний вклад в поширення української музичної культури у чужинному світі.

НА НАЙНОВІШИХ фотографіях під час вилету міжпростірного корабля „Челленджер" видно чорний дим біля правої ракети, який мав би бути першою ознакою небезпеки. Агенція НАСА видала короткий чорно-білий фільм про вилет корабля, в якім видно перші сліди поганого функціонування ракети. Науковці з НАСА кажуть, що не є відомо звідки дим почав виходити, але ведеться в цій справі слідство.

УПРАВЛІННЯ ХАРЧІВ і ліків видало осторогу проти м'якого сира Брі, кажучи що сир має в собі бактерію, яка може пошкодити дітям, старшим людям і вагітним жінкам. Цю бактерію знайдено минулого року в сирі імпортованому з Мехіко і вона спричинила 69 смертельних випадків.

ГРУПА АМЕРИКАНСЬКИХ дорадників, які координують дії урядових військ Сальвадору, була обстріляна заколотниками. Представник амбасади ЗСА в Сальвадорі заявив, що цей інцидент не приведе до заборони американським громадянам брати участь у військових діях на території Сальвадору.

В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ ПОЧАВСЯ повторний процес над колишнім співробітником ФБІ Ричардом Міллером, якого обвинувачують в шпигунстві на користь Совєтського Союзу. Р. Міллер відмовився визнати себе винним і твердив, що він хотів проникнути в совєтську шпигунську організацію, щоб поправити своє становище в праці. На минулому суді, який закінчився в листопаді 1985 року, двоє з 12 присяжних повірили поясненням Міллера. Оскільки рішення присяжних, згідно з законом, повинні бути одноголосними, суддя призначив повторний процес.

Думки...

(Закінчення зі стор. 2)

буряки, а всю іншу роботу виконують руками. Осінню до збирання буряків організують студентів і робітників міст. Школярі від десяти років під час вакацій зобов'язані 10-20 днів працювати в колгоспах. Осінню студенти мусять працювати в колгоспах головно в степових районах України збирати бараболю, кукурудзу, городину та інші культури. Між іншим городина досить дорога, часто через брак транспорту псується на купах, де зібрана.

Для колгоспної і радгоспної худоби не вистачає корму, головно під весну худобу годують тільки соломою. Східні райони України часто терплять від посухи. Ось такий факт: в 1975 році після посухи частину худоби із сходу перевезли у Західню Україну, щоб її схоронити. Але недостача приміщень і кормів для льокальної худоби привела до того, що привезену худобу розмістили під відкритим небом, обгородивши табір для неї. Один із таких таборів був біля Бібрки. З початком зими, без кормів уся худоба в ньому загинула. Тільки рев корів, що здихали від голоду, роздносився звідтіля. Отже не тільки людина, але і домашні тварини терплять від директивної системи господарювання. Зрозуміло, що недоживлення худоби впливає на вартість молока. Колгоспи, звичайно, не забезпечують міського населення молоком, тому селяни продають молоко із особистого господарства. Продаж того молока зараховується на колгоспний рахунок, що підвищує показники надою корів. Окремі цінники розроблені за такі роботи, наприклад: за призначення колгоспного коня, щоб зорати город, селянин мусить заплатити 50 літрів молока, за привезення дров з лісу 40 літрів молока. Подібних прикладів можна навести багато.

Так коротко про невільничу систему господарювання в Україні, що називається „шпихліром Европи". Цивілізаційний поступ в світі не має ніякого впливу на поліпшення колгоспної системи господарювання, яке є тільки в інтересі партократії, а не людей. Як довго не має проголошення реформи даної системи, що включала б: приватну власність, вільний ринок, свободу слова, зібрань та ініціятиву людини, так довго залишається стара невільнича, директивна система.

В глибокому смутку ділимося болючою вісткою з нашими Приятелями та Знайомими, що 25-го січня 1986 р. по довгій недузі упокоївся в Бозі наш Найдорожчий Тато, Дідо і Прадідо

бл. п.
МИХАЙЛО КАЧУНЬ

народжений 5 - 3 - 1898 р. в селі Купчинці, пов. Тернопіль, Зах. Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 29 січня 1986 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті (в Зах. Україні):

дочка — УЛЯНА з чоловіком
дочка — МИХАЙЛИНА з дочкою, зятем і внуками
син — РОСТИСЛАВ з дружиною, дочками і внучкою
тіточна сестра — ЄВДОКІЯ БИЦОК з дочкою Олею і чоловіком ВОЛОДИМИРОМ ГАЛЬМОЮ
Багато добрих односельчан з родинами та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ нашого Дорогого Стрийка

сл. п.
ІВАНА ГУЛЕЯ

(бувшого поручника Американського Летунства за Першої світової війни)

складаю 100.00 долярів на „Фонд знеславлювання українського імени"
Братанич — ОСИП ГУЛЕЙ і дружина ЗЕНОВІЯ

Донці і Синові складаємо глибокі співчуття.

КОНКУРС
НА СТИПЕНДІЮ З ФОНДУ СУА
ім. ЕВИ СТАШКІВ

Союз Українок Америки проголошує шостий Конкурс на приділення стипендій з повищого фонду в наступних категоріях:

1. На студії української мови для абсольвентів журналістики, мовознавства, бібліотекарства і музейництва, які плянують використати знання української мови у професійній праці.

2. На студії для осягнення докторату в ділянках українознавства або порівняльних дослідах у ділянках літератури, історії, соціології, музикології і т. п., після цього, коли університет апробує тему.

3. Допомога у виданні наукової праці з ділянки українознавства, прийнятої до публікації авторитетним видавцем.

4. Стипендійна комісія може приділити стипендію членці СУА, яка працює в українській установі або в користь української громади, на доповнення студій у її професії.

Висоту стипендій вирішує комісія у кожному окремому випадку. Кваліфікованими кандидатами на стипендії є членки СУА, які вступили до організації принаймі один рік перед внесенням подання про стипендію.

Реченець внесення подання про стипендію 28-го лютого 1986 року. У першій і другій категоріях стипендії будуть призначені на студії в американських і канадських університетах.

У листі необхідно подати на котру категорію стипендії кандидат хоче внести подання.

Про інформації слід звертатися на адресу: Ukrainian National Women's League of America, Inc., Eva Stashkiw Scholarship Fund, 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці пляновані такі турніри:

4-6-го липня — УСЦАК-Схід
9-10-го серпня — Подвійні гри
29-го серпня — 1-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
14-15-го вересня — Запрошеневий УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
4-5-го жовтня — КЛК.

Січневі святкування в Оттаві

Цьогорічні святкування 68-ої річниці відновлення української державности відбулись в Оттаві в спеціяльних обставинах. З одного боку, українці в Канаді святкуватимуть цього року 95-річчя їхнього поселення в цій країні, а з другого, українська громада переживає своєрідну травму в зв'язку з досліджуванням Комісією Дешена нацистських воєнних злочинців, які мали б перебувати в Канаді. Внаслідок невідповідальних і часто фальшивих обвинувачень відносно мнимих співучасників воєнних злочинів під час Другої світової війни, витворилась атмосфера, в якій українці, навіть ті, що роджені в Канаді, находяться під хмарою цих обвинувачень.

Самі святкування річниці української державности почались 22-го січня піднесенням українського прапору над міським ратушем. Цей акт піднесення українського прапору в столиці Канади, в якій находяться амбасади і посольства майже всіх країн світу, викликає кожного разу протест з боку совєтського посольства, однак міська управа іґнорує ці протести.

Місцевий Відділ Комітету Українців Канади щороку влаштовує січневі святкування, однак цього року, здавалось, потрібне було особливе зусилля, щоб доказати як свою льояльність до Канади, так і свою любов і прив'язання до українського народу, який вже довгі роки бореться за свою самостійність.

Бенкет розпочався вступним словом голови Відділу КУК Анатолія Криворучки який згадав про цьогорічні обставини, в яких українське суспільство знаходиться. Ведення бенкету перебрала Ірина Белл, яка відчитила привіти від лідера парляментарної опозиції, колишнього прем'єра Канади Джана Тирнера і від лідера Нової демократичної партії, Едварда Бродбента. Від прем'єра уряду Канади Браєна Малруні привіт відчитав Андрій Вітер, посол до Парляменту з Торонто. В своєму привіті прем'єр Малруні запевнив канадських українців, що його уряд ніколи не перестане боротися за те, щоб поневолені народи в цілому світі мали ґарантовану гідність і свободу.

Серед почесних гостей на бенкеті були, крім посла А. Вітера, сенатор Марта Беліш, посол Патрик Боєр, співпредсідник парляментарної студійної групи досліджування канадських нацистських злочинців, і Дейвид Кілґур, посол з Едмонтону, визначний парляментарист і борець за людські права.

Головним доповідачем на бенкеті був професор Торонтонського університету д-р Всеволод Ісаїв. Темою його глибокої змістом і цікавої доповіді було: „Людські права і законність демократичної державности". В своїй доповіді проф. Ісаїв, нав'язуючи до справи досліджування воєнних злочинців в Канаді і в ЗСА, звернув особливу увагу на методи дезінформації, якими Совєтський Союз послуговується вже протягом багатьох років, та які, на жаль, мають відносний успіх у вільному світі.

Він сказав: „Кожна дезінформація, як би це слово не прикрашувати, є брехнею, а брехня містить у собі зухвальство і нахабність. Тому, що дезінформація є спрямована не так до українців у Канаді, як до цілого канадського суспільства, вона заторкує гідність усіх канадців".

В суботу, 25-го січня, мейор міста Оттави підписав проклямацію в зв'язку з Українським Днем. В своїй проклямації майор Джеймс Дюрелі підкреслив факт, що багато українців після втрати своєї незалежности іміґрували до Канади. В рядах канадських збройних сил вони боролись за Канаду в обох світових війнах. Українці, — сказав майор, — також репрезентують важну творчу частину цілої Канади і громади столиці Оттави.

В середу, 29-го січня майор міста Д. Дюрелі приняв українську делеґацію, яка вручила йому книжку про українців у Канаді, про їх традиції і культуру.

Степан Яворський

Український Народний Союз
проголошує
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
потребуючим студентам на академічний рік 1986-87

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визначних університетів і каледжів, які **Є ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ ЩОНАЙМЕНШЕ ДВА РОКИ,** на основі:

1 Фінансової потреби;
2 Студійних досягнень (оцінок);
3 Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити

до 31-го БЕРЕЗНЯ 1986 р., на адресу

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery St. • Jersey City, N. J. 07302

УВАГА! ПОДАННЯ НА СТИПЕНДІЇ, ЯКІ НЕ МАТИМУТЬ ВИМАГАНИХ ПРИЛОГ, КОМІСІЯ НЕ БУДЕ РОЗГЛЯДАТИ.

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу.

Сума пожертви $ ....

.... ім'я та прізвище

.... число дому, вулиця

місцевість .... стейт .... поштовий код

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ВЗАЄМИН

(ЗАЯВА ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР)

1. У 1980-их роках проходить часткове зрушення в ставленні антикомуністичних сил сучасної Польщі та її діяспори до українського народу та інших сусідів. Деякі опозиційні групи, що діють у Польщі створені під час діяльности „Солідарности" та її погрому режимом, проповідують ідею спільного фронту поневолених Москвою народів, зокрема всіх сусідів Польщі, як єдиного засобу їхнього визволення. При тому, приймаючи, що проблема кордонів між Польщею, з одного боку, і Україною, Білоруссю та Литвою, з другого, завжди була перешкодою на шляху до співпраці наших народів, ті польські самостійницькі організації пропонують визнання тих кордонів, що вже існують, дарма що їх довільно встановили три великі держави під час Ялтинської конференції 1945 року без участи наших народів. Таке становище польських антикомуністичних сил виявилося, між іншим, в таких актах і заявах:

а. У т. з. „Ялтинському зверненні", виданому минулого року в 40-ві роковини Ялти, між іншим, говориться: „Заперечуючи панівний від 1940-их років в Европі устрій, ми не вимагаємо ревізії кордонів. Визнаємо їхній теперішній стан" („Неподлеґлосьць" Варшава—Краків, 1985, 37-38). Звернення підписали вісім самостійницьких організацій в Польщі, шість редакцій позацензурних видань і чотири клітини „Солідарности" в окремих містах Польщі.

б. В грудні 1984 року в польській самвидавній пресі з'явилося звернення „До братів українців, білорусинів і литовців" з пропозицією виробити спільне становище, в якому, між іншим, читаємо: „Територіяльні конфлікти неодноразово ділили, розсварювали й небезпечно послаблювали в рівній мірі поляків, як і українців, білорусинів і литовців. Одиноким способом усунути ті конфлікти—це зберегти теперішні кордони". Це звернення, передруковане в паризькому польськомовному журналі „Контакт", підписали такі чотири польські крайові організації: „Свобода, Справедливість, Незалежність", Політичний рух „Визволення", Ліберально-демократична партія „Незалежність", Політична група „Воля".

в. Керівник нелеґальної „Солідарности" Збіґнєв Буяк заявив у розмові з представником редакції журналу „Культура" (1985, с. 9), що „в Польщі від років ніхто серйозний не піддає сумніву кордонів з Україною, Литвою, Білоруссю".

2. Пропозиції визнання сучасних кордонів між Україною та Польщею не є в польській політичній думці тільки продуктом 1980-их років. Від часу закінчення Другої світової війни цю програму проповідує паризький журнал „Культура". Про таке своє становище з'ясувала у 1976 році також польська підпільна крайова організація „Польське самостійницьке порозуміння".

3. Ініціятиву окремих польських самостійницьких чинників як на батьківщині, так і в діяспорі, для наладнання співпраці між українцями та іншими сусідами Польщі треба привітати як крок вперед у боротьбі за незалежність поневолених Москвою народів. Визнання теперішніх кордонів між Україною і Польщею—єдина сьогодні реальна база співпраці в розумінні, що остаточне вирішення цієї проблеми залишається за урядами наших самостійних держав. Проте, тривала співпраця між народами може бути побудована тільки коли в її конечності будуть переконані ширші кола суспільства, коли будуть усунені взаємні підозріння, недовір'я, ворожість, необґрунтовані обвинувачення, часто інспіровані ворогом тощо. Такі психологічні бар'єри глибоко закорінені в мисленні обох народів у результаті тривалої взаємної ворожнечі, незгод і бідувань. Перебороти їх у власних суспільствах—перше завдання провідних діячів і груп обох народів. Засобом для цього може послужити передусім взаємне пізнання і критична переоцінка не тільки чужих, але й власних помилок.

4. Розглядаючи значення ініціятиви згаданих польських самостійницьких груп, ми сподіваємося також на їхній шляхетний вплив на долю наших братів у Польщі. Від чотирьох десятиріч останні позбавлені елементарних прав національної меншости, а відповідальність за це лягає не тільки на комуністичних володарів Польщі, але також на частину польської суспільности. А в тім надання українцям в Польщі їхніх національних прав є передумовою тривалої співпраці між обома народами. Зі свого боку, українці повинні боронити права польської меншости в Україні на вільний національний розвиток, хоч в умовах УССР їхні можливості впливати на це дуже обмежені.

5. Після понад 40 років від закінчення Другої світової війни більше ніж колинебудь наявна потреба тісної співпраці українського і польського та інших народів Східньої Европи—білорусів, литовців, лотишів, естонців, чехів, словаків, румунів, угорців—і всіх поневолених Москвою народів. Досвід повчає, що жадному з них не визволитися окремо, тому треба діяти спільно. Діяти разом треба також у взаєминах з західніми демократіями, які фактично розглядають наші країни як сферу російських імперіяльних інтересів. Тому наші народи мусять розраховувати насамперед на власні сили і об'єднаний фронт, хоч аж ніяк не відмовляючися від намагань впливати на зміну ставлення Заходу до нас. Але впливати на формування політики західніх демократій, зокрема ЗСА, поневолені народи країн Східньої Европи та їхні переселенці й політичні репрезентації в країнах Заходу можуть також тільки в спільному фронті.

У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ знову почалися неспокої, організаторами яких є опозиційні партії. Існували навіть підозріння, що опозиція підготовляє великі демонстрації в Сеулі й інших містах Кореї і збирає підписи під петиціями з вимогою уступлення теперішнього президента і привернення повної демократичної системи. Поліція, діючи на виразне зарядження урядових чинників, закрила два бюра Нової корейської демократичної партії і Ради для проповідування демократії та зліквудувала багато пропаґандивного матеріялу.

„Союзівка на вакаціях"!

З ОГЛЯДУ НА ВАКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ „СОЮЗІВКИ"

СОЮЗІВКА ЗАКРИТА

від 1-го березня до 1-го квітня 1986 р.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Вступайте в члени УНС

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛЮТОГО 1986 р.

Йонкерс, Н. Й. Річні збори 8-го Відд. Т-ва Подільська Січ, о год. 8-ій веч. в домі СУМА при 301 Палісейд Аве. в Йонкерсі, Н. Й. На порядку нарад: звіти урядовців та вибір урядовців на 1986 р., як теж вибір делеґатів і заступників на 31-шу Конвенцію УНС. Присутність всіх членів обов'язкова. — П. Шкафаровський, предс., Марія Кульчицька, секр.

НЕДІЛЯ, 23-го ЛЮТОГО 1986 р.

Ютика, Н. Й. — Звичайні Річні Збори, Т-ва ім. Тараса Шевченка 484 Відділ УНСоюзу, о год. 5-ій по полудні, в приміщенні церковної залі при 6 Каттедж Пл. в Ютиці. Після зборів буде вибір делеґатів та їх заступників на 31-шу Конвенцію УНСоюзу. Просимо членів прибути на означений час, на збори.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Філядельфія, Па. — Річні Збори 216 Відділу УНС ім. Сірого Лева відбудуться о год. 4:30 по пол. у залі Дому УНС при 5004 Н. Олд Йорк Рд. у Філядельфії. На порядку: Звіти Управи і К. Комісії, дискусія над звітами, вибір нових керівних органів. Після річних зборів відбудеться вибір делеґата на 31-шу Конвенція УНС.

Ю. Богачевський — голова
Б. Одежинський — секретар
Б. Коженьовський — касир

Балтимор, Мд. — Річні загальні збори 337 Відділу ім. Івана Франка о год. 4-ій по пол. в залі „Самопомочі" при 239 Савт Бродвею, Балтимор. На порядку нарад: звіти Управи і К. Комісії, дискусія, вибір нової Управи і К. Комісії на 1986 рік, запити і закриття зборів. Після Річних зборів відбудуться місячні для вибору делеґата і заступника на 31-шу Конвенцію УНС. Усіх членів проситься прибути.

Остап Стельмах — голова
Остап Садовий — секретар

Мілвілл, Н. Дж. — Річні збори 331 Відділу Т-ва ім. Степана Мельничука о год. 12-ій полудня в залі української католицької церкви св. Миколая при 373 Кармел Рд., Мілвілл, Н. Дж. На порядку нарад: відкриття, звіти Управи і К. Комісії, дискусія і вибір нової Управи і К. Комісії на 1986 рік. Збори мають вирішити багато важливих справ, тому проситься всіх членів прибути на означений час.

П. Ціхановський, голова
М. Семенюк, секретар